

BESLUT

2016-02-05

Dnr: 15/03259

SAKEN

Allt för Sverige, SVT1, 2015-11-01, program med amerikanska svenskättlingar; fråga om saklighet

BESLUT

Programmet frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på saklighet.

PROGRAMMET

Programserien handlade om amerikanska svenskättlingar som bjudits till Sverige för att uppleva landet där de har sina rötter. I programserien förekom bland annat tävlingar med anknytning till svenska seder. Programmet introducerades av programledaren enligt följande.

Det var så märkligt det där då som hände kring förra sekelskiftet när så många människor kände sig nödgade att lämna landet där deras släkt levde i generationer. När bröder skildes från systrar, döttrar och söner från föräldrar, när vänner sa farväl för att aldrig mer träffas. När den stora emigrationen till sist ebbade ut hade en fjärdedel av landets befolkning brutit upp och flyttat till ett land på andra sidan av havet. Elva släktingar till emigranter ska återvända hit för att söka sina svenska rötter. För en av dem kommer resan att sluta i en släkträff där banden som bröts kan knytas igen. [...].

I ett inslag i programmet hade deltagarna i uppdrag att äta flera svenska traditionella maträtter, bland annat surströmming. Tittarna fick följa med när deltagarna köpte en burk surströmming och åt surströmmingen på knäckebröd.

ANMÄLNINGARNA

En anmälare är kritisk till att programledarens introduktion. Enligt anmälaren är det en lögn att en fjärdedel av Sveriges befolkning emigrerade kring sekelskiftet. Anmälaren anför att 1,3 miljoner människor lämnade Sverige mellan år 1850 och 1920. Under dessa 70 år ökade Sveriges befolkning med 2,4 miljoner människor.

Om en fjärdedel av befolkningen lämnade landet borde befolkningsmängden ha minskat.

En anmälare är kritisk till hur deltagarna i ett inslag åt surströmming. Anmälaren för fram att deltagarna är med i programmet för att bland annat lära känna svenska seder och att det därför strider mot kravet på saklighet när deltagarna inte fick vägledning eller tillbehör för att äta surströmming på rätt sätt.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Television ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Sveriges Television ska före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet (13 § andra stycket i sändningstillståndet).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att programledarens uttalande om utvandringen från Sverige var en introduktion till programmet som syftade till att förklara varför det finns många svenskättlingar i Nordamerika. Nämnden anser att den kritiserade uppgiften om andelen av befolkningen som utvandrat inte var av sådan betydelse för framställningen att den, oavsett riktigheten i anmälarens påpekande, medför att programmet strider mot kravet på saklighet.

Vad en anmälare anfört i övrigt medför inte heller att programmet strider mot detta krav.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens ordförande Henrik Jermsten efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Johannes Wik